

VĚSTNÍK

SOKOLSKÉ ŽUPY KOMENSKÉHO

Oheňk lidí redakční kruh. — Uzávěrka redakční 15. v každém měsíci. — Vychází měsíčně. —
Majitel a vydavatel: Sokolská župa Komenského v Kyjově. — Telefon č. 44. — Poštovní
spolitařná čís. 19.021. — Roční předpista 8 Kč. — Číslo 1 Kč. — Odpovědný redaktor
Stěpán Cibulka. — Tiskem První české knihkárny v Kyjově.

Slet Sokolské župy Komenského v Napajedlích ve dnech 13.—14.—15. srpna 1927.

Pořad:

V sobotu dne 13. srpna 1927 v 8 hod. večer

župní akademie
na letním cvičišti Sokola.

Na pořadu tělocvičné ukázky jednot v župě sdružených.

V neděli dne 14. srpna 1927

HLAVNÍ DEN SLETOVÝ.

V 6 hod. ráno fanfáry z Libuše s radniční věže.

V 8 hod. ráno zkoušky na sletišti.

V 10 hod. dopol. pouť ku hrobu br. Jana Křena, prvního
tajemníka Č. O. S.

Odpoledne o půl 2. hodině průvod na sletišti z Kroměřížské
ulice, o půl 3. hod. veřejné cvičení.

Pořad:

1. Prostná - muži.	5. Náradí - muži.
2. Náradí - dorost.	6. Tyče - dorostenci.
3. Kopí - starší členstvo.	7. Pořadová - župní cvič. sbor.
4. Kroužky - dorostenky.	8. Prostná - ženy.
9. Sletová scéna: »Sokolskou výchovou ku svobodě« provede
jednota napajedelská.

V pondělí dne 15. srpna 1927:

Národní slavnost.

Odpol. o 2. hod. průvod s alegorickými vozy z Rotálové ulice
- na sletišti.

Pořad:

Selská jízda z Tlumačova. Slovácká svatba: Halenkovice. Dožatá: Zlutava. Slovácké hody: Babice. Jízda králů: Spytihněv. Robota: Nová Dědina. — Ruské a národní tance.

Po vyčerpání pořadu veselice.

Odjezd vlaků z Napajedel:

Směrem k Břeclavi: 5'53, 7'52, 9'47, 11'57, 14'39, 18'39, 20'21, 22'10.

Směrem k Přerovu: 5'05, 6'36, 7'38, 11'00, 13'52, 16'10, 17'42, 19'28, 22'55, 23'26.

R. Bojko: Anketa českých spisovatelů o Sokolstvu:

„Sedmnáctý květen dnes a před desíti roky.“

Co bych rád řekl dnes Sokolstvu? Mnoho. Nevím však, dovedu-li sepat v logický řetěz rozptýlené myšlenky.

Žil jsem a žiji v sokolských řadách. Zním jejich smýšlení a cítění, a zde bych chtěl uvést, v čem jsme viděli a vidíme náš smysl.

Před převratem spojovala nás idea národní, revoluční. Sokolstvo živilo se touhou po svobodě, nadšením a nadějami našich buditelů, vzdorem bojovníků. Připravovalo a seřazeno čekalo na povel.

Mnozí, velmi mnozí osvědčili se v dějinné chvíli. Po převratu jakoby vše ochablo. Napjetí duše i svalů povolilo. — Kam nyní? Kde cíl?

Dlouho jsem se mučil těmito otázkami. Jaký jest nyní náš účel? Čím lišíme se od jiných tělocvičných spolků, sportovců, zápasníků.

A bylo smutno, jakoby večer nastával. Za soumraků zmatená vřava: Výkřiky odstrkovaných a vítězná halali kofistníků. Nátky nad bývalými hrnci egyptskými a divoký tanec kolem zlatého telete. Praskot hltavě pracujících čelistí a steny zklamání, odporu, zneřucení.

Vždyť i taková silná duše Macharova se lámala a láme.

Čím bude v tom zmatku Sokolstvo? Zasedne k národnímu stolu jako ku hostině? Rozdělí se na strany a straničky a rozběhne se jako houfy kofistických vojsk po dobyté zemi? Bude jako muž, jehož ruce jsou proti všem, a ruce všech proti němu —?

A tytéž bolestné otázky a varovné hlasy doléhaly sem na můj ostrov z úst jiných, povolanějších.

Sokol však se řadil. Nedbaje denní vřavy, zdvíhal svůj prapor.

Podopil jsem: Nedbat volání a bojů stran. Být stráží, tmelem jako dřív. Vytvářet znovu a znovu lepšího člověka, lepšího občana, silného, krásného a dobrého.

Přemáhat vrozený slovanský sklon k anarchii pevnou kázní. Přesvědčovat, prakticky, že jen v organizaci, pořádku, podrobení svého já je síla.

Učit pravému bratrství, t. j. snášenlivosti, chápání duše každého člověka, i nepřítele. Věřit, že jen láska odzbrojuje.

Cesty k tomu?

1. Sílit tělo a vůli tělocvikem, závody, slety.

2. Vzdělávat rozum, šířit obzory přednáškami, rozhovory, a to i v politice. Je mnoho politiků, ale málo vzdělání politického. Každý měl by znát podrobně naši ústavu, aspoň částečně hlavní proudy národohospodářské.

Nevyhnul bych se ani politickým programům stran. Ovšem musily by se podat nestranně, sine ira et studio.

V přednáškách o velkých lidech zdůraznit ne tak jich vzpouru a vzdor jako jich mučednictví práce, oddání se idej, zpokornění před celkem. Vyzdvihnout, posvětit opovrhovanou, nenáročnou, všední práci, neviděnou činnost, tvoření hodnot v každém odboru. Dosti již revoluce! Dosti boření!

3. Vzdělávat cit.

Tu, zdá se, je půda nejvíc zanedbávaná, nejvíc slehlá. A může býti bez teplého srdce člověk dobrým? Válka a její výchova oslabil, zašlapala skoro vše, co v něm hřejné a měkké.

Sport, i náš tělocvik sám, mimoděk vedou k boji, tvrdosti, bezohlednosti.

Avšak bez měkkosti, bez hřejného citu nemůže být lásky, pravého bratrství.

Nestačí vnášet jen hesla Tyršova. Stávají se nabílovaným, mechanicky odříkávaným katechismem. A Tyrš sám byl pozitivista, vyznač síly, boje o život.

Vedle tělocviku, vědy nutno vzbuzovat krásu. Jediné živoucí, ztělesněné příklady hrdinství a utrpení, soucitu a lásky mohou ležící úhor rozorat, zušlechtit srdce, naplnit hruď nadšeným vzlykem a soucivnou slzou.

Proto ať se přednáší — ne čtou! — vybrané partie z knih, nejkrásnější, úchvatná místa, zpívají písně, hrají nové melodie. — Člověk dovede se oddat idej jen tehdy, když ji vidí živou, ztělesněnou, když ji se svými hrdiny prožil, protřpěl, ní se prochlvil.

Kdysi přednášel jsem Velkého Inkvizitora z »Bratří Karamazových«, jemuž jsem se naučil a podal pak svými slovy — Duše bratří i sester lpěly na mých rtech, oči jim vlhly a jiskřily a šířily se do nekonečna, a já viděl, že jsou mí, mí.

R. Bojko:

Pro tuto zem!

Věnováno »Sokolu« v Napajedlích k otevření Sokolovny v r. 1911.

Opilí zoufale bolestným snem
o slávě dávno zemřelé,
s pěsti bezmocně zafatou, s trpce sevřeným rtem,
pomalu, pomalu, masakrem dosud zesláblí, jdem...!
Škrtnutí z dějin národů lhostejným osudem,
smazání na vždycky z mapy Evropy, proklati
nezapomínajícími králi —
den ze dne... a zase den... druhé již století...
o trochu světla a vzduchu se odvážně rvem,
pro tu drahou, slzami nasáklou, prokletou zem...!
Zdali ji jednou
potomci naši do výšin zvednou?
Či všedno zas v odvážném hazardu pozbudem,
že jsme tak slabí — tak sevření v horách — tak malí...?
Tolikrát na trzích šejdířské Evropy
chtěli jsme koupit ji horoucí, rozlitou krví...!
Tolikrát podvodní, násilní králi
metali o ní, o naše životy, lhostejně los...!
Teď na sever lije si děla bronzová kdos...!
bude to na nás...?
Budeme první
krvavou pro ně potravou zas...?
Či s láskou se na nás usměje budoucí čas...

**Slet Sokolské župy Komenského
v Napajedlích.**

V roce 1914, těsně před vypuknutím světové války, projektován byl slet naší župy v Napajedlích. Horlivé přípravy k němu pokročily tak daleko, že počalo se již se stavbou cvičiště — ale osudná rána sarajevská a její důsledky znemožnily uskutečnění sletu...

...Zasvitlo slunko svobody a na jeho paprscích s dušičkou úsilovnou nastal nový život sokolské práce činorodé, v jednotě napajedelské. Počet členstva rapidně stoupl — zda k prospěchu sokolské myšlenky — ukáže se v době budoucí... V nynější době nelze dáti kladnou odpověď, neboť činnost naší jednoty neodpovídá počtu zapsaného členstva.

Bylo proto naší snahou vyburcovati lhostejné, povzbuditi pohodlné, a ukázati pravý směr sokolské práce nezasvěceným. Za tím účelem snažili jsme se opět zřít kati provedení před válkou přerušeno župního sletu. Naskytl se nám však překážky — zdůvodněné nutnosti jiných jednot — odkazovaly nás na

dobu pozdější, konečně náš dávný sen, přivítati bratrstvo naší župy v Napajedlích, jest letos splněn.

My cííme, že příklady táhnou, že mužné činy zde tvoří pravé divy, že jen skutečná, poctivá práce dovede upoutati mnoho těch, kteří by mohli svou prací přinést sokolské myšlence křivených úspěchů — tohoto posílení očekáváme i od letošního sletu u nás.

Jest proto nanejvýš nutno, aby všedno členstvo z celé župy pochopilo, proč se župní slety konají a s plným porozuměním se jim také zúčastnilo. Připomínáme v této vážné chvíli všem naše, každého roku konané, hromadné zájezdy k veškerým župním podnikům a doufáme, že také k nám, do Napajedel, z celé župy v hojném počtu zavítáte.

Všichni jste nám stejně milí, všedny máme stejně rádi a přejeme si z celého srdce, aby župní slet náš byl slavností celé sokolské župy Komenského, na nějž byste všichni rádi vzpomínali.

V sobotu dne 13. srpna 1927 zaháji se župní slet akademií. Mimo přihlášených bratří, sester a dorostu k činné účasti, zveme všedny jednoty a pobočky k návštěvě. O nocleh bude řádně postaráno. Bratři budou mít společné ubytování, pro sestry máme zajištěné soukromé ubytování u našich sokolských rodin.

Abychom všedny účastníky mohli řádně ubytovati, rozešleme v nejbližší době dotazníky k vyplnění přihlášek, které, pokud možno, přesně vyplňte a ve stanovené lhůtě odešlete.

V neděli dne 14. srpna v 6 hod. ráno zazní fanfáry z Libuše s radniční věže. V 8 hodin jsou zkoušky na sletišti, o 1. hod. odpol. jest řadění průvodu a o půl 2. hod. odchod na cvičišti, o půl 3. hod. veřejné cvičení.

V pondělí dne 15. srpna na ukončení župního sletu koná se »Národní slavnost«.

Bratři a sestry! Župní slet svým mohutným provedením má býti ukázkou krásné sokolské kázně a síly, má býti průkopníkem sokolské myšlenky do nejširších vrstev lidu našeho okolí, má povznést národní myšlenku a býti tak světlým kulturním šířitelem. Bude jím skutečně?...

Na shledanou při župním sletě v Napajedlích! Zdar!

— a.

R. Bojko:

Bratře, dbej!

(Ku 30. výročí napajedelského Sokola.)

Po třicet let šli spolu řemeslník
a dělník, učitel a úředník
a pro to bílé město u vody,
sen lidství nového a svobody
svůj čas, jež ženě, dětem ukradli,
ochotně přinesli a — zapadli.

Též zajdem' za lesy kdes, horami
 v bezednou prohlubeň. — — Však za námi
 z bran času vyrojí se neznámí,
 zas prapor zvednou, vetknou v nový val,
 zas budou pracovat — se učití —
 i jiné — přemýšlet a mučiti
 touhami, úsilím, by o kus dál,
 k vyššímu, plnějšimu životu
 přivedli tu svou drahou Jednotu.
 Nuž, bratře, dbej, by šťastní, veselí
 po tobě žně jen dobré sklízeli,
 nás s díkem, jak my zašlých, vzpomněli.

Lad. Sotorník:

35 let napajedelského Sokola.

(Hrst vzpomínek a dojmů.)

Za krásného májového podvečera 1927, kdy v Prusinském lese rozkvétaly konvalinky a od Makové zazníval v sluch jásavý tlukot slavičí, dožívala se naše jednota 35 roků svého života a členstvo její připomíná si tuto významnou událost sletem Sokolské župy Komenského v Napajedlích ve dnech 13. až 15. srpna 1927. Pětatřicet let — co to nadšení a práce, radosti a ušlechtilých vznětů, obětavosti a opravdového bratrství dělí nás od onoho dne radostného zaslíbení sokolského! Dne 26. května 1892 to bylo ...

Vám, drazí bratři, ať živí či zemřelí — 29 Vás bylo — kteří jste před 35 lety stáli u kolébky napajedelské Jednoty, Vám zasvěcujeme tuto vzpomínku, sklánějíce se před Vámi v úctě a obdivu s díkem bratrským. Jak vysoko vyrůstají světlé zjevy Vaše nad ty podhybováče a nerozhodné, kteří ještě v posledních letech styděli se z opatrnickví za rudou revoluční košili sokolskou a teprve až po převratu snad z módy, nebo »aby se neřeklo«, přihlásili se pod náš prapor.

A kdo stál na počátku v čele Jednoty? Prvním starostou zvolen bratr JUDr. Roman Zapletal, jeho náměstkem bratr MUDr. Frant. Oščádal, náčelníkem br. V. Batěk, úředník pivovaru, jednatelem br. Frant. Šnajdr, učitel, pokladníkem br. Karel Jančík, obchodník, hospodářem br. František Prager, listonoš a archivářem br. Kajetán Kleveta, cestmistr, členy výboru pak bratři V. Žid a V. Fajkus. Cvičilo se ve školní tělocvičně a spolkovou místností byla »Obecnice«. Cvičení vedli bratři: Hrubeš, dr. Oščádal a Šnajdr.

Jak podával si rok s rokem ruce nad našimi hlavami, tak pracovalo se u nás radostně a obětavě u vědomí, že přijde jaro zas na české nivy, na jejíž omládlé líše pučely první květy, zlacené červánky lepších zítřků. A nutno říci s hrdoostí, že ne nadarmo.

Hned po 3 letech (1895) zavedeno cvičení dorostu a r. 1901 i ženský odbor za předsednictví sestry Olivové a náčelnictví sestry M. Kánské. Pokus s jízdním odborem Sokola 1894 pod náčelnictvím br. dra J. Sovy pro neporozumění se nevil.

Ježto školní tělocvična jednak pro nedostatek místa a jednak z důvodů zdravotních naprosto nedostačovala, vznikla živá touha po vlastní budově, po sokolovně. Proto již roku 1902 zřízeno Družstvo pro stavbu sokolovny, jehož úkolem bylo získávat prostředky na stavbu. Za tím účelem bylo zakoupeno i loutkové divadlo. Roku 1905 prošla Jednota vážnou krizí, v níž zanikl i ženský odbor, který teprve až za několik let zase vyvinul úspěšnou činnost. R. 1909 ustaven při Jednotě Pěvecký odbor smíšený a v r. 1910 s povolením zemské školní rady ze dne 16. září č. 3937 i žákovský dorost. Otázka postavení vlastní tělocvičny pokročila v r. 1910 zakoupením radniční zahrady a subvencí města ve výši 10.000 K s podmínkou, že sokolovna bude zároveň i tělocvičnou pro školní mládež. Proti tomuto usnesení městského zastupitelstva podala protest tehdejší polit. strana křesťansko-sociální, jež však zemský výbor zamítl jako bezpředmětný, stejně jako zemská školní rada zamítila stížnost téže organizace proti tělocvičné škole žáků obec. a měst. školy.

Roku 1911 usnesla se mimoř. valná hromada za účasti 47 členů, aby se ihned přikročilo ku stavbě a zmocnila výbor, aby půjčkou opatřil potřebnou částku peněžní. Družstvo pro stavbu tělocvičny společně s výborem Jednoty utvořilo pak širší stavební výbor, jehož předsedou byl zvěčnělý bratr Kleveta. Plány a návrhy na stavbu sokolovny zhotovené pp. staviteli Tabarou, Horákem a Srnou, byly předloženy p. vrchnímu staveb. radovi Sedláčkovi a po jeho návrhu zhotoven definitivní plán br. J. Horákem, stavitelem v Uh. Hradišti. Stavba zadána dne 15. dubna místnímu staviteli br. Al. Dostálovi a již 20. dubna 1911 ráno započato s kopáním základů. Na 21. května připravovala se slavnost položení základního kamene, leč tento záměr znemožnila velká povodeň, ale ve stavbě se pokračovalo. A tak konečně nadešla toužená neděle 8. října 1911, kdy konána slavnost otevření sokolovny za veliké účasti bratří z jednot okolních i vzdálenějších. Tak uhostil se napajedelský Sokol pod vlastním krovem v ceně asi 52.000 K, aby se cele věnoval vytčenému cíli. Ku slavnosti otevření tělocvičny 8. října 1911 vydala Jednota Pamětní spis Sokola v Napajedlích.

A radostně i úspěšně se to potom pracovalo, o čemž svědčí jednak výsledky župních závodů 8./3. 1912 v Uh. Hradišti, kde se naše Jednota uplatnila 2 družstvy, která získala 77'8% a 70'4% dosažitelných bodů a obdržela malý diplom. Také na VI. sletu všesokolském se naše Jednota reprezentovala 50 účastníky. Závodní družstvo (přes 70% dosaž. bodů) získalo 2. cenu, malý diplom s lipovým věncem. Při závodech jednotlivců

pak docílili bratři R. Valenta, Fr. Popelák a K. Soledký až 80% dosaž. bodů a obdrželi velký diplom a bratr Klabačka 70% s malým diplomem.

A tak v obětavé práci a ušlechtilém zápolení nadešel rok 1914, kdy právě při zahájení brněnského sletu sokolského třeskla v Sarajevě rána jako signál vzplanutí celé Evropy. Ta přerušila náhle všednu práci za ukázněním a vyspělostí těla i ducha a válečná litice jí náhle v plném děsu rozpoutaná hrozila v nezkrotné síle zničit celý svět. A bylo, věru, třeba pevné, odhodlané mysli a paží ocelových, abychom si uhájili práva na život. Smutné časy nastaly, nová sokolovna příliš osiřela. Ze 14 členů výboru Sokola narukovalo hned při první výzvě 9 bratří a přes 40 členů a v prosinci 1914 při všeobecných odvozech odvedeni skoro všichni bratři až na nepatrný zlomek. A tu je na blbědni, že tím byla všestranná činnost Jednoty úplně podlomena, ba od října 1914 do konce dubna 1915 nastala úplná nečinnost. Smutná byla valná hromada 1./11. 1915 za účasti 6 bratří a 3 sester, ale přece se cvičilo. Doma i na frontě zahájena persekuce Sokolstva a c. k. úřady věnovaly až zbytečně svou pozornost práci sokolské a z projevů zcela nevinných vyvolávaly velezrádné procesy. I naši bratři († Jos. Dostál, A Zlámal a j.) byli vyšeřfovaní za to, že na nádraží — doprovázejíce své kamarády — zazpívali si »naše« písničky. Ale dopadli dobře, stejně jako revise sokolské knihovny, z níž br. starosta, byv o revisi uvědoměn, odstranil před tím spisy podle tehdejšího názoru naší širší vlastní nebezpečné. Také rok 1917 byl rokem živoření. Situace se stále horšila, dvouhlový orel byl příliš ostražitý a smrtelně jej dráždily i nálepky na krabíčkách zápalek a domovní čísla, provedená barvou červenobílou. Jediným zdrojem příjmů Jednoty v té neblahé době bylo loutkové divadlo, jemuž se cele věnovali hlavně bratři Jar. Schönbaum a Jos. Dostál, kteří, bohužel, oba v mladistvém věku opustili naše řady a br. Rud. Navrátil. A poněvadž tehdy vázl na sokolovně ještě značný dluh, těšili se mnozí »naši přítelíčkové a špatní vlastenci«, že jim sokolovna snadno a lehce spadne do klína jako přežralé ovoce. Ale nesplnilo se jejich zbožné přání a ona na buben přece nepřišla.

Teprve později, až začaly pronikat zprávy o činnosti Masarykově a české zahraniční armádě, počalo se volněji dýchat a Jednota naše zúčastnila se v krojích župního cvičení ve Zlíně. V r. 1918 nastal v Jednotě pod dojmy slibných nadějí čilý ruch ve všech odborech, hlavně v loutkářském, jehož výtěžky kromě vydatných podpor Spolku divadelních ochotníků, pro něž v Sokolovně pořízeno jeviště, byly jediným zdrojem příjmů Jednoty, již tou dobou vázlo na budově ještě 26.000 K hypoteč. dluhu.

Ale tok času zatím posiloval naše naděje a jasněl čela a ideje sokolské uzrávaly zatím v krásné ovoce. Když zmučené

vlasti bylo nejhůře, vyrazili jí na pomoc moderní boží bojovníci se svým velkým vůdcem Osvoboditelem, bratrem a prvním naším presidentem Masarykem, který naučil se v mladých letech dobře vládnouti kovářským kladivem. Ale nevyšli oni z Blaníku, ten nerušeně spřádal své dumy i v hodině největšího nebezpečí, leč vyrostli ponejvíce v našich sokolovnách, roztroušených po všech vlastech československých, kde nezpívali nadarmo: »Až drahá vlast nás zavolá co věrné syny své«. A tak naše sokolovny nepresentovaly jen spartánské atlety, ale byly svému členstvu i dobrou školou národního uvědomění, občanských ctností a opravdové české humanity. A za tuto velkou práci, již byla právě ta mravní stránka a uvědomělá českost nejvyšším posvěcením, nutno děkovati vždy z hloubi duše všem známým i bezejmenným, kteří přivedli ideje sokolské k tak utěšenému rozvoji a dokonalé náplni, z nichž vykvetl i 28. říjen, den radosti a opravdového požehnání. Tehdy se zase sokolovna ponejprv naplnila. Hlava byla na hlavě, když milý náš bratr starosta, dr. Horák, ocenil význam dne po 300 let čekaneho a recitoval svoji zkonfiskovanou báseň »Evropo!«, kdy rozjásaný průvod ubíral se osvětleným městem, a kdy br. Konečný, náměstek starosty města s balkonu radničního promluvil k lidu a udeřil na pravou strunu známými slovy: »Byli jsme před Rakouskem a budeme i po něm.« Snad dlužno také vzpomenouti ještě té radostné epizody, jak nechtělo se dolů kovovým dvouhlavým orlům s budovy soudu a pošty a jak jim někteří bratři pomohli, že se přece nakonec se zlamanými křídly poroučeli, aby na dně Moravy našli zaslouženého odpočinku.

A když dochvěla se nám půda pod nohama a zazářilo zlaté slunko Svobody, vše, co česky cítí, radostně k němu vzhlíží v hodině díkůvzdání. Když pak dne 10. listopadu konal se slavnostní večer, tu naše sokolovna ponejprv ve svobodném státě zahořela zase rudými košilemi sokolskými a mezi nás přišlo se potěšit i několik bratří z armády »zeleného kádru«, který se vítězně odpoutal od nepřitele...

Rok 1919 je pak ve znamení všeobecného přílivu členstva, neboť počátkem roku měla Jednota 144 členů, koncem pak 286. (V roce 1906 měla Jednota 103, v r. 1912 pak 181 členů.)

Událostí dalších netřeba snad vypisovati, byli jsme jich svědky. Snad vzpomenouti dlužno alespoň založení poboček v Halenkovicích, Babicích, Spytihněvi a Žlutavě (Babice se osamostatnily a ve Spytihněvi pro nečinnost se rozešla), zasazení lip Svobody dorostem a žactvem za účasti celého města, založení hudebního odboru a trubačského sboru, sokolských odvodů v Uh. Hradišti, vpádu Maďarů na Slovensko a sokolských hlídek železničních mostů, VII. sletu, z něhož vítězem se vrátil bratr Švejčara, slavnostního uvítání bratří legionářů, zřízení sokolského biografu, prohloubení jeviště, krásných popřevratových sokolských vystoupení, zdfilého zájezdu Jednoty ke svěťence do Fryštátu

a z doby nejposlednější pak imponantní účasti naší Jednoty na VIII. sletu všesokolském v Praze v počtu 121 členů, na němž získali 4 bratři (Bittner, Mach, Šiška Ola a Vláčil) odměny jednotlivců, totiž diplom, věnec a plaketu a družstvo Jednoty umístilo se v župě na místě druhém, získavši na sletě diplom a věnec druhé ceny.

Nakonec třeba zdůrazniti, že ideje sokolské nejsou jen potřebou a módou dneška, ale že mají platnost trvalou, neboť odkaz Tyršův, — že povolání jsme zachovati národ svůj při té jarosti všestranné, která národům nedá odumřít, při té síle stálé a svěží, při té zdravoti tělesné, duševní a mravní, která nižádné nákaze vzniknouti nedá — je krásným programem i pro všechnu budoucnost. Proto tím větší díky jsme zavázáni tvůrcům Sokola i zakladatelům naší Jednoty a nelze než skončiti projevem úcty a díky těm, kdož přivedli sokolství k dnešnímu mohutnému rozvoji. Nám všem pak jest třeba slavným slibem se zavázati, že chceme dáti v životě sokolství tu opravdovou a vznešenou náplň a ty velké a krásné ideje jeho povýšit na své náboženství. Srdce k srdci, paže k paži! Ať nás nic nerozdvojí, ať i ten, kdo má více, je opravdovým bratrem a sestrou, jehož pravice ztuhla v denním díle jako ten kámen, jako ten kov.

A bylo by hrubým nevděkem nevzpomenouti v této chvíli těch, kteří se nedočkali dneška, ba ani neuzřeli velké hodiny Osvobození, ať už zemřeli doma nebo daleko od otčiny na cizích svazích a pláních, na poli bitevním. Jsou to bratři: Mozola Frant., Soledký Karel, Rydlink Ant., Veselý Inoc., Šenk Leopold, Topič Josef; br. Horák Ant. zemřel následkem zranění ve válce. Ještě za války opustili naše řady dobří a osvědčení naši pracovníci: br. Jan Křen, první tajemník ČOS, a sokolský spisovatel, jehož brožuru »Cíl snah sokolských« naše Jednota již dvakrát vydala a br. Kajetán Kleveta, jemuž Napajedla vděčí za mnohé, co tu pěkného a brzy po převratu zemřel br. Jos. Dostál, který za války byl opravdu duší celé Jednoty. A za nimi následovala je na poslední cestě všech lidí celá řada bratří a sester: Marie Křenová, Leopold Spisar, Frant. Bachmánek, Heřman Köttner, zakládající členové Leo Jakubíček a Jan Letocha, Alois Klemsa, Frant. Holáník, Jar. Schönbaum, Jan Švancer, Vinca Soledká, Julinka Klemsová, Frant. Strakoš, Josef Rosenzweig a Ant. Darebník. Budiž Vám čestná pamět, sestry a bratři, spěte sladce v rodné hroudě i na cizích bojištích! Nebyl-li nedopatřením snad někdo vyjmenován, i jemu platí naše vzpomínka neméně bratrská.

Končím svou vzpomínku přáním plného zdaru župnímu sletu v Napajedlích, aby celé a účinně vykonal své poslání a opravdovému, nezištnému bratrství, úctě a lásce k člověku dneška i budoucímu a všemu bratrstvu sokolskému vyslovuji dnes pozdrav, jenž buď štěstím nastávajícím létům. Na zdar!

Bratři — sestry — doroste!

Nedlouhá již doba dělí nás od župního sletu, jež chceme mítí vyvrcholením letošních veřejných vystoupení a který bude konán v Napajedlích. Sem proto obracíme pozornost našich příslušníků, zde chceme prokázati svoji sílu i vyspělost vůči těm, kdož napodobují a nebo zlehčují naši práci. Jednotu místní pak chceme posílit ku dalšímu úsilovnému snažení na poli sokolské výchovy a dokázati jí, že máme v dobré paměti její mnoho početnou účast na všech župních podnicích, ať v naší oblasti, nebo při výpravách a zájezdech mimo hranice župy pořádaných.

Proto bratři, sestry i doroste, sem letos obraťte své zření — připravujte se pilně, abyste zde se ctí obstáli a uhájili čest jména sokolského. Učte se kázni i vytrvalosti — obojího bude zde třeba a obojí nedí v míře největší se projeví. Nikdo není tak malý, aby se zde čestně nemohl uplatnit a nikdo tak nepatrný, aby mnohé svojí nerozvážností nebo lehkomyšlností nemohl zkaziti. To mějž každý na paměti a pak bez obav můžeme jeti na slet. Není jistě třeba plýtvati slovy tam, kde důrazně musí se projevití smysl pro povinnost a kázeň, proto se omezují pouze na nejnútnejší.

V sobotu dne 13. srpna bude pořádána župní akademie, která má býti úvodem ku vlastnímu sletu, jenž se koná v neděli 14. srpna. Dopoledne v neděli konají se zkoušky na společná cvičení sletová všeho členstva i dorostu, mimo to vykoná se pouf ku hrobu br. Křena, prvního tajemníka ČOS., kterýž v roce 1917 zemřel. K této pietní slavnosti vypravte jednoty po jednom svém zástupci ve slavnostním kroji — tyto volte z bratří necvičících. Odpoledne bude průvod a veřejné cvičení. Do průvodu budou připuštěni pouze účastníci ve slavnostním kroji, popřípadě skupiny v národních krojích — cvičení mohou se zúčastnit pouze ti, kdož byli na dopolední zkoušce.

Na veřejném vystupuje obojí členstvo, starší bratři a obojí dorost. Starší bratři cvičí s kopím — ve slavnostním kroji bez kajdy. Muži cvičí prostná a nářadí — ženy totéž — dorostenci tyče a nářadí — dorostenky kroužky a nářadí. Kromě toho budou cvičena pořadová sboru (cvičitelský sbor župní) a jedno číslo vyhrazeno jednotě napajedelské (sletová scéna). Kroj ať je vesměs bezvadný.

Chceme jistě všichni, aby slet náš byl krásným, aby byl opravdu vyvrcholením letošních veřejných vystoupení, považují proto za nutné, upozorniti na nejčastější se vyskytující vady ve cvičeníh společných, která mají býti zlatým hřebem sletu. Cvičení na nářadí věnuje se stále ještě dosti času i pozornosti, proto není obav, že by cvičení družstev na nářadí nebylo dobře připraveno. Důrazně však upozorňují, že i příchod a odchod od nářadí patří ku cvičení samotnému a jestli toto provedeno lehdaby, pak smazává značně dojem jinak pěkně provedené se-

stavy na nářadí. Nastupujte v pozoru, krokem pružným a s hlavou vzhůru — po seskoku s nářadí do podřepu a předpažení, rychle vztyk, připažit a pružným krokem odhod. Nesmí odhod Váš dělati dojem skleslosti, nebo že Váš sestava tak vysílila, až nejste schopni již ani pořádného odhodu. Sestavy na nářadí necht odpovídají síle družstva — jednotlivci své koničky mohou uplatnit při cvičení volném, povinné sestavy však celé družstvo ať náležitě ovládá. Volná sestava stačí ježna nanejvýše dvě — proto si připravte alespoň tři sestavy povinné. Nesmí se vyskytovat zjevy, že družstvo cvičilo třikrát volná a po čtvrté, co kdo chtěl. Vše toto platí o členstvu i dorostu s dodatkem, že pro dorost jsou cviky vrcholové na nářadí nepřipustny. Dle toho se tedy zařídíte.

Tyče dorostenců nevykazují tolik nesprávných poloh a je naděje, že dobře dopadnou, budou-li vedoucí dbáti všech pokynů, které při nácviku byly uváděny. Všecky polohy i postoje ať jsou co nejpřesnější, provádění — tam kde není předepsáno zvolna — budiž úsečné. Tyč je černá, 1 metr dlouhá a drží se na koncích. — Možné snad ještě nesprávnosti opravím při dozoru. Dorost bude cvičit tak, jak loni — bos, krátké rezné kalhoty s černým pasem.

Za to prostná mužů vykazují ještě mnohé slabiny a dá ještě mnoho práce jejich odstranění. V prvním oddílu předklony a úklony cvičte prohnutě, ruce v prodloužení s trupem — krajní v podporu dřepmo zánožmo nezapomeňte, že noha s trupem je v jedné přímce, noha vzadu stojí na špičce. Prostřední pamatujte, že v podřepu je kříž prohnutý — ve výpadu pravou v zad nenatáčejte trup vpravo, pravá ruka ve vzpažení, levá v předpažení a obě napnuty (pěst). V druhém oddílu při všech výpadech levá noha neopustí svého místa na značce, neboť jenom tak je možno udržet vyřízení a zákryt.

Pamatujte, že trup se při výpadech nepředklání pouze tam, kde je to výslovně předepsáno. Naopak zase v podřepu přednožmo, zánožmo neb únožmo je noha s trupem v prodloužení i tam, kde to není psáno zvlášť. V kliku klečmo zanožit levou, zanožte co nejvýš a špičku napněte. V dalším postavi se levá opět na značku a tamtéž přeskočí pak pravá (takt 7, c.). — Ve třetím oddílu takt 1. c. cvičte únik pravou na špici, zapažit co nejvýš a paže ať se nerozbíhají od těla. V taktu 2. a. vzpřím, vztyk zanožit pravou a levá předpaží, pravá vzpaží, obě v pěst — zde okamžik pravá zadrží a pak teprv pokračuje dále nazad, aby na dobu 2. b. dospěla do polohy předpažit pravou vzhůru se současným výpadem pravou v před. Ve třetím taktu při odhybu pravou je trup kolmo, nezaklánět se, obě pěstě jsou téměř u samého pravého ucha — při rubu zadržte ruce ve vyšší pasu a poněkud vpravo. Ve čtvrtém taktu při výpadu pravou stranou je úklon, tedy ruce, trup a levá noha jsou rovnoběžny, trup

otočte čistě v před. V taktu 6. při odhybu je zase trup vzpřímen (nezaklánět se) ruce v pěst, levá v předpažení dlaní vzhůru a napnutá, pravá skrčena vzpažmo zevnitř tak, že pěst spočívá v týle. Při dalším nápřahu na soty spodní jsou obě pěstě dlaněmi vzhůru ve výši pasu, trup zase kolmo. V taktu 8. třetí stranou, jsou obě ruce v pěst dlaněmi v před a v čistém upažení, neupažovat povyš. Ruce otevřete až při připažení, toto bez potlesku. — Ve čtvrtém oddílu hleďte vystihnout tempo v taktu 1., tedy ve výpadu levou stranou nevydržujte, ale cvičte hned dále vztyk na pravé, silným odrazem levou si pomáhající do následujícího podporu dřepmo zánožmo levou. Zde je trup a levá noha v jedné přímce. V taktu druhém je třeba vydržet až do konce a teprve na prvou dobu třetího taktu začíná tahání lana — upozorněte cvičence, aby si druhý takt až do čtyř dopočítali a teprve začínali. Ve 4. taktu je nutno projít všemi polohami jak v popisu cvičení jsou uvedeny — v době c. jsou pěstě za hlavou, lokty co nejvíce tlače na zad. Při kopání v taktu 5. zadrží vždy ruce ve výši pasu, pozor na přenášení váhy těla z jedné nohy na druhou. V taktu 6. b. nevydržujte, nýbrž cvičte hned vztyk, abyste včas dospěli s výpadem pravou vpřed. V této době jsou ruce vztyčeny, prsty kolmo vzhůru. Rovněž tak i v taktu 7. c. a pak v mezidobě 7. d. a 8. a, kdy cvičí se již vztyk, jsou ruce rovněž vztyčeny.

Jestliže dáte pozor na polohy v těchto čtyřech oddílech, pak není třeba na jednotlivé v oddílu 5. poukazovat. Nedáte-li na ně pozor, pak je zbytečno rozvádět, ještě i pátý oddíl, protože skládá se vesměs z těch, které v prvních čtyřech se vyskytují.

Zkouška ukáže, mluvím-li nadarmo.

Mám za to, že již mne všichni natolik znáte, že nespokojím se s každým provedením cvičení společných, proto se dle toho v přípravě doma zařídíte, abyste toho pak pozdě nelitovali. Na veřejném mají vystupovat pouze ti, kteří cvičení dobře ovládají, a dosud je k důkladnému nacvičení čas, jenom ho využijte. Chceme — pravda — na veřejném účast co nejpočetnější, však musíme přihlížeti i k jakosti předváděného cvičení, a tu se nemůžeme zastavit, když toho potřeba — ani před operací. Nedoopusťte, aby někdo z Vás musel být z celku sletového vyjmut.

Bratrské výbory jednot žádám, aby se postaraly o to, ať účast jak cvičenců, tak také v kroji, je co největší. Očekávám, že všude pochopí vážnost doby a přičiní se, aby vše na sletě našem hrálo. Na zdar!

JAROSLAV STAŠA,
náčelník župy.

Sestry!

Ve chvíli, kdy náš župní slet je přede dveřmi, dci Vám několika slovy připomenouti Vaše povinnosti vůči němu. V své řadě musíte přijít na župní slet řádně připraveny po stránce

cvičební. Využijte proto těch 3 týdnů, které nás od župního sletu dělí, k zvýšení činnosti cvičební a »pilujte« poctivě, aby veškeré nedostatky společného vystoupení úplně zmizely a před námi se objevilo dílo dokonalé, které by obstálo i před okem přísného kritika.

Totéž platí vedoucím dorostenek a dorostenkám samým.

Cvičební úbor všech musí býti vzorný a dle předpisu. Nezapomeňte, že punčochy ku cvičebnímu kroji musí býti husté a boty ke kroji slavnostnímu s nízkým podpadkem.

Zachovejte se dle předpisu a předejdete všem možným nepřijemnostem a mimo to dokážete, že chápete sokolskou kázeň v pravém slova smyslu.

Tu znova připomínám, že žádná nesmí ve cvičebním úboru mezi obecní. Zato, že nebude předpis v tomto bodě porušen, mi ručí náčelnice té které jednoty i pobočky.

Dopoledním zkouškám musí býti přítomna každá cvičenka, neboť bez těchto nemůže býti účastna na odpoledním vystoupení.

V ostatních bodech župního sletu se týkajících, poukazují na pokyny br. náčelníka, které jsou v tomto čísle uveřejněny.

Věřím pevně, že splníte všední povinnosti, které jsou Vám uloženy, do posledního puntíku a tím také zajistíte úspěch našeho sletu, kterému volám »Na zdar!«

A. KOSTLÁNOVÁ,
župní náčelnice.

V kroji, či v občanském obleku?

Ta otázka se namane, pozorujeme-li dnešní dost kormutlivý zjev, jak mladší členové — až na malé a čestné výjimky — neradi kroj sokolský oblékají, vymlouvajíce se na všedno možné i nemožné.

Byly doby, kdy těšili jsme se, že v neděli oblečeme kroj sokolský a půjdeme na výlet. Tenkrát bývalo málo těch, kteří šli v civilu na veřejné cvičení a nikdo nenařikal na nepohodlí. Ovšem, že nikomu z cvičících ani ve snu nenapadlo, aby se vyhnul společným cvičením a cvičil pouze na nářadí, jak dnes dosti často se děje. Výmluva, že v kroji se musí každý trmáčet na průvod, který se protáhne na dlouhou dobu, není vždy na místě, protože se snažíme, aby řečnění při průvodu — když už musí být — omezeno bylo na míru nejmenší a průvody, pokud možno, zkracujeme. Ale jinde dlužno hledati příčinu. Je celá řada bratří, dobrých nářadovců, kteří se rádi blýsknou při veřejném cvičení na nářadí — ale jenom na tomto, neboť prostná považují za cosi méněcenného, co se pro ně nehodí — a títo se zpravidla vymlouvají na nepohodlí v sokolském kroji,

ač mnohý z nich ani tolikrát v kroji nebyl, kolik má prstů na ruce. Toto jsou — s malými výjimkami — parádníci a poněkud výstřední bratři, kteří by nemohli ukazat svůj nový shimmi oblek a obuv, kdyby šli v sokolském kroji a obecenstvo by ani nevědělo, že oni si mohou i něco jiného dovolit než druzí, protože na to mají. Mladší bratři obdivují jejich výkony a zcela právem zraje v nich touha, aby je mohli napodobit. Protože ve cvičení to napodobování honem nejde, tož sáhnou k tomu, co je snadnější — a to je v tomto případě nenošení kroje. Nedávno, když jsem káral některé, proč nehodí v kroji, dostalo se mně odpovědi, že br. Vácha nehodí též v kroji a jiní rovněž, a jací jsou to prý Sokoli. O těch jiných se nezmiňuji, ale pokud vím o bratru Váchovi, chodí i tento v kroji na veřejná cvičení, ne ovšem všude, ale to má — podle mého soudu — jinou příčinu. Nezvete ho do každé Zlámané Lhoty, aby přišel zacvičit na nářadí a když nebude muset každou neděli po veřejných cestovat, pak pojede jistě v kroji. Je přece také člověkem, který potřebuje ohledů.

Zde tedy dlužno hledati příčinu a nikde jinde, neboť není překážkou nošení kroje sokolského, jeho snad drahota, zvlášť u těch, kteří dosti peněz poměrně vydělávají, ovšem že jim umí také dobře, mnohdy bezúčelně, poroučet, ale z velké části to, co výše jsem uvedl. Veřejné cvičení je svátkem sokolským, proto se má též po sokolsku slavit a není jistě v pořádku to, že mnozí po průvodu honem spěchají domů převléci občanský oblek, shánějíce pro to všelijaké výmluvy. Ano, je pravda, že jsem-li v kroji, pak se musím též jako Sokol chovat, ale což v občanském obleku tato zásada neplatí? — Výmluva, že kroj je nepohodlný, není na místě, neboť si ho můžete dát ušít tak, aby se vám v něm pohodlně chodilo a ne aby vám byl mučírnu. A konečně — kdyby se mohlo o tom nepohodlí i mluvit, což „Tu žme se“, základní heslo Tyršovo, nestojí za to, aby i zde se uplatňovalo? Věřím, že kroj ještě Sokola nedělá, ale kroj je dosud symbolem sokolství a sokolství je naší radostí životní!

Zjednat nápravu mohou sbory cvičitelské a výbory jednot tím, že za požadavek veřejného vystoupení, jehož se mají cvičící bezpodmínečně zúčastnit, položí i závaznou účast v kroji. Nebojte se, dobré tím neodradíte a o takové, kteří nemají na zřeteli než svoji osobní, a to ještě špatně tajenou, ješitnost, není v Sokole co stát, protože pracovníků sokolských z nich nevydováte nikdy, aspoň ne tím, když každé jejich libůstce vyhovíte. Více kázně a více opravdovosti ve všem našem podnikání, a půjde to. Na zdar!

Staša.

Závody prosté, členstva i dorostu naší župy budou konány 18. září t. r. Chceme vzbuditi větší zájem o tělocvik

prostý v našich jednotách, proto vypisujeme závody v šestiboji jako celek a závody zvláštní, při nichž se mohou uplatnit i ti, kteří si na šestiboj netroufají.

Šestiboj mužů obsahuje: běh na 100 m, skok daleký, skok o tyči vysoký, vrh diskem, vrh koulí a prostná.

Skok daleký — skočí-li závodník 365 cm, známkuje se to $\frac{1}{2}$ bodem, za skok 460 cm je 10 bodů. U skoku o tyči bude známkována výška 235 cm 1 bodem a 260 cm 10 body. Vrh koulí — za hod 720 cm dlouhý je 1 bod — za 900 cm je 10 bodů. Koule je $7\frac{25}{100}$ kg těžká. — Běh na 100 m — za $14\frac{2}{5}$ vteř. je 1 bod, za $12\frac{2}{5}$ vteř. 10 bodů. — Prostná se známkuje až 10 body. — Míra u vrhu diskem stanoví se později.

Šestiboj dorostenců obsahuje: běh na 100 y, skok vysoký, skok daleký, vrh koulí 5 kg těžkou, vrh míčem s poutkem 2 kg a cvičení s tyčemi (letošní).

Běh se známkuje jako u členstva — tam za 100 m, zde za 100 y. — U skoku vysokého za 100 cm 1 bod, za 110 cm 4 body, za 120 cm 6 bodů, za 130 cm 8 bodů — za provedení 2 body. U skoku dalekého za 350 cm 1 bod a dále za každých 10 cm 1 bod až do 420 cm = 8 bodů a 2 body za provedení. U vrhu koulí za 620 cm 1 bod, za 800 cm 10 bodů. O vrhu míčem stanoví se později. — Pro cvičení s tyčemi se vylosuje jedna ze čtyř sestav letošních, provedení bude známkováno až 10 body.

Závody tyto dlužno považovati jako celek, proto musí každý závodník ve všech zde uvedených družích závodit, jinak ztrácí vůbec známky. Jsou to závody družstev a jednotlivců v družstvech — družstva jsou šestičlenná — úbor cvičební.

O závodech zvláštních platí ustanovení závodního řádu ČOS. a bude tento konán, přihlásí-li se pro ten který druh alespoň 3 závodníci. — Všecky ostatní podrobnosti budou uveřejněny později, toto jenom prozatím, abyste věděli, na co se máte připravovat.

Dne 4. září t. r. budou konány krajevé rozřaďovací závody v házené a odbíjené v Přerově. Vítězná družstva budou pak vyslána do Prahy ku závodu o přebor ČOS. Připravujte se i na tyto pilně.

Sletová scéna „Sokolskou výchovou ku svobodě“.

Při župních sletech zpravidla bývá zvykem, aby místní jednota předstoupila před bratrstvo své župy v plné síle — se svým vlastním ukázkovým číslem pořadu.

Také u nás vyskytlo se přání, abyňom tomuto zvyku vyhověli — leč co předvésti, aby nebylo stálým opakovaním

sletů předešlých? Utvořen tedy scénový odbor, který měl tuto důležitou otázku vyřešiti. Jak se mu to zdařilo, povíme si po sletě.

Přijat návrh, provést scénu, která by znázorňovala vliv sokolské myšlenky k dosažené svobodě.

Začátek její má býti ukázkou houževnaté sokolské práce v tělocvičnách, kde podle Tyršovy soustavy jest upevňováno zdraví, síla a národní uvědomění naší mládeže. Do této tiché, ale pilné práce zazní nečekaně osudná rána — začátek válečné litiče, mající za následek pozvolné odumírání sokolské práce, opuštěné povoláním všech bratří, aby bojovali za »společné zájmy širší vlasti«. V této duševní skleslosti plyne děj války, znázorněný válečnou desítkou od br. Jelínka. Po jejím ukončení zazní fanfáry z Libuše — předzvěst krásné pohádky dobyté národní svobody, jejíž poselství zvěstuje běžec marathonský. V zápětí na to přichází matička Vlast obklopena mládeží — naší nadějí — za níž vrací se bojovníci za svobodu, naši hrdinové legionáři.

Ukončení sletové scény vyvrcholí pak společnou skupinou se vztýčením státní vlajky, k jejíž počtě zazní národní hymny.

—a.

L. Sotorník:

Náš bratr starosta, Dr. Horák (R. Bojko), padesátníkem.

Vím, že si mne za to podá, co na něho povím, ale buďte! Na rychtáře proto nepůjdeme a ostatně, něco unesu.

Dne 31. března 1927 dožil se padesátky. Chtěl nám ujeti, ale přece jsme ho večer dostali do Sokolovny. Přivedli jsme jej prostě. A v tělocvičně bylo rušno, po domádku, vše ve cvičebním úboru, žádné židle, balkon i tělocvična dokola naplněny stojícími sestrami a bratřími. Rázný slovácký pochod trubačského sboru přivítal jej při vstupu a pěvecký odbor zapěl mu na pozdrav. A už přicházejí malí žáčkové se svým přáním a kytíčkou fialek, pak dorostenec s dorostenkou, zas tisknou mu ruku br. náčelník se sestrou náčelní a jménem celého našeho bratrstva pozdravil jej br. vzdělavatel takto:

První radostné úsměvy jarní a jásavé trilky skřivánčí, jež se vždy tak rády poslouchají — jsouce příslibem nového života a nových vznětů — přiblížily nám významný den Tvého života, jímž ocitáš se na prahu druhé padesátky. A když už Ti gratulovali ti nejmenší z našich sokolských káňat a pozdravil Tě i dorost s cvičícím členstvem, dovol také mně, abych Ti směl říci jménem celého našeho bratrstva několik slov.

Není obzvláštní zásluhou naší, dožijeme-li se 50 let, neboť život nehodnotíme jeho délkou, počtem let — ale jeho hloubkou,

jeho náplní, jeho práci. Zemřel nám třeba Wolker ve 24 letech, Mácha v 26, Třebízský a Havlíček v 35 letech a Božena Němcová ve 42. roce a přece zůstanou jména jejich trvale zapsána v našem kulturním životě. Odešli předčasně, ale žijí jejich myšlenky, jejich duch, náplň jejich života, odešli — stopy zanechavše.

A ta tvoje padesátka byla také plna práce. Někdy snad i zůstal v ní život něco dlužen, snad i ranil, ale jindy zas usměrnil vše hřejivou radostí a skrytým, požehnaným nadšením v duši. My pak dnes tiskneme Ti ruce s projevem bratrských děků za Tvou práci na liše sokolské, za Tvé dlouholeté a příkladné starostování, za všednu tu snahu a nejlepší vůli urovnati vše smírně a bratrsky, zazněl-li někdy rozčilený tón, za to povzbuzení k obětavé spolupráci sokolské, jež stejně prospívá každému jednotlivci jako celému národu, neboť jen v zdravém těle zdravý duch. Byloť naší snahou vychovat dobré lidi, uvědomělé Čechy a demokratiky smýšlející občany. A za Tvé přispění k této ušlechtilé snaze měj náš dík nejpřednější.

Dnes však pozdravujeme Tě, drahý náš bratře starosto, také jako člověka a básníka. Kdo měl příležitost přečísti Tvoje dílo, Tvé knihy, ví, jak teplou, ba horoucí řečí hovoří v nich Tvé zlaté srdce, jak zpívá v nich všecko to krásné, lidské i božské zároveň, to hluboké zanícení pro pravdu, krásno a spravedlnost světového řádu, ta úcta k člověku a soucit s trpícími. Odhodlaně a vítězně vstoupil jsi do literatury svými překrásnými »Modlitbami víry a lásky«, jež vyšly už ve druhém vydání; potom následoval »Zbytečný« v roce 1916, v němž tak čistě a lidsky krásně zračí se soucit a snaha pomoci člověku, i zbloudilému, aby úplně životem nepropadl. Kniha »O Boha, život a můj lid« z roku 1919 je plna bolesti a zas nových nadějí v těžké době válečné a konečně v knížkách »Naše večery« a »Prosté květy« uložil jsi mimo jiné svou lyriku intimní, v níž to krásně lidské natolik uchvacuje a povznáší, dávajíc nejlépe nahlédnouti do duše dobrého člověka, vyznavače radostného života a básníka velikých hodnot. A toto je, bratře starosto, opět nová a záslužná práce a bylo by to od nás nevděkem, kdybychom i za ni Ti dnes nepoděkovali a to vroucně a srdečně. Ji vyrostl jsi vysoko nad nás a dobyl si jména a uznání a my jsme hrdí, že Tě máme ve svém středu. Ty však sám pravíš v doslovu ke knize »O Boha, život a můj lid«: »Nikdy jsem na sebe neupozorňoval, nikdy se netlačil dopředu a nikdy nebránil.« Známe Tvoji skromnost příliš dobře, vědouce, že jsi život přijímal pokorně, vždy tak, jak zrání jeho den za dnem utvářel v přesvědčení, že nejvyšší odměnou a štěstím je blahé vědomí práce poctivě vykonané. A toho Ti ještě život dlužen nezůstal.

A tak na prahu té druhé padesátky přejeme Ti vedle pevného zdraví, aby Ti nasypal život do příštích dnů kvítí plničkou náruče, až k neunesení, aby všedno ušlechtilé snažení Tvé bylo plně pochopeno, abys nám i napříště vyzpíval své zlaté a hřejivé

lidské srdce ve svých písních, krásně rozvětvlých myšlenkově i formou, aby náš sokolský zářek těžil z Tvé moudré rady a otcovského vedení a v neposlední řadě pak abys nás měl i nadále všedny tak rád jako my Tebe. Za lásku Tvoji láska naše Tě dnes objímá a celé bratrstvo Tě vroucně pozdravuje. A z této naší upřímné lásky a opravdového bratrství přijmi dnes od svých, milý bratře starosto, malý dáreček — sousoší »Zápas« — s tím vroucím přáním, abys i Ty v tom zápase životním zůstal vždy vítězem a neumdlen, s jasným zrakem a stále zdrav hleděl vstříc příštím létům, jež ať jsou hojná a plna radosti. Přijmi dárek ten za mnohé z mála v dík, ale v dík opravdový, srdečný a bratrský. »Na zdar!«

Bratr starosta rozedřelým hlasem poděkoval za projev bratrské pozornosti, líčil jak unikl velkému městu, srosl se zdejší krajem, přilnul k jeho lidu, jak svorná spolupráce živnostníka s dělníkem, učitelem a úředníkem na líše sokolské přesvědčila jej o nutnosti pomáhat. Děkuje-li mu oni, děkuje dnes také on všem a za všechno, čím prospěli dobrému jménu sokolskému. Zmiňuje se také o své tvorbě literární. Psal verše v první řadě pro sebe, protože byl nucen, když to v nitru hořelo a bolelo, a jen na radu některých spisovatelů (dr. Herbena) vystoupil na veřejnost. Potom slíbil i nadále pracovat v našich řadách, volaje ku práci všecky, bez rozdílu.

A tak jsme u nás měli opět víc o jeden krásný a srdečný večer. A odpusť mně, bratře starosto, že jsem také jiným o něm pověděl. Bylo mně to — ostatně — uloženo.

Vzor uvědomělého Sokola.

Bratr František Šiška, po své 37-leté činnosti sokolské, letošním rokem končí v napajedelské jednotě svou vytrvalou a v pravdě sokolskou práci. Z existenčních důvodů, jsa přesazen do ústředí nemocenské pokladny ve Zlíně, odchází do oblasti jiné župy. Mezera v činnosti napajedelského Sokola zůstane po jeho odchodu citelná — ba, věru, málo tak horlivých a poctivých pracovníků sokolských...

Svou činnorodou práci započal v jednotě přerovské, kde z mladého jinocha záhy stává se pozoruhodný cvičenec a jsa již v druhém roce své působnosti v tamní jednotě přijat do cvičitelského sboru, počíná s úspěchem uplatňovat své schopnosti cvičitelské. Po vykonané službě vojenské zanesl jej v r. 1894 osud do Napajedel, v nichž se usadil a kde vlastně teprve přišel do svého živlu — sokolské práce. Jednota zde byla teprve v začátcích. Zkušený br. Šiška vystihnul bystře nedostatky spolkové činnosti a udhopil se ihned organizačního vedení jednoty, od kteréžto doby zaznamenává se pokrok v činnosti místního Sokola. Uvedl v život ženský odbor, založil pravidelné cvičení řemeslného dorostu, zorganizoval cvičitelský sbor, jemuž byl

v technickém vedení učitelem a všude byl činem i radou nápomocen. Zastával 11 let funkci náčelnickou a jest nyní 7 let místostarostou. Nebylo snad v jednotě funkce, kde by nebyl blahodárně působil. Po celou dobu svého sokolování jest členem cvičitelského sboru a dodnes navštěvuje činně pravidelně cvičení, ač jest mu již 57 let.

Za války, kdy všichni cvičitelé dleli na různých frontách, konal br. Fr. Šiška svou vojenskou službu ve Vídni. Nedbal nebezpečí, ve které se vydával, a pravidelně každý týden dojížděl, aby vedl cvičení žen a dorostu.

Ve spolku místních divadelních ochotníků pracuje řadu let. Převážná většina sebraných divadelních kusů byla nacvičena v jeho režii.

V župním předsednictvu působil po šest let ve funkci divadelního referenta a statistikáře. V tělocvičně vyrostl. Celé dny a celé noci věnoval se cvičení mládeže a členstva. Odhovoal řadu poctivých sokolů. Kdyby se br. Fr. Šiška poohlédl nazpět po své činnosti, spatřil by ohromný kus práce jím vykonané. Přinášel tuto práci rád, ač vždy nenašel pro své snahy pravého porozumění. Heslo Tyršovo: »Stále v před, až na nejvyšší metu« bylo mu svatým odkazem. Neznal překážek, cítil jen svou povinnost býti na svém místě a věrně hlásati Tyršovo učení. Jest vzorem pravého Sokola!

V uznání jeho záslužné činnosti byla mu letos ČOS. udělena plaketa »Na stráž.«*)

Kus svého života prožil, bratře Šiško, v napajedelském Sokolu, a ne nadarmo! Zapsán jsi zlatým písmem v pamětní knize naší jednoty a na odchodu od nás provázají Tě naše upřímné díky za všecku práci s přáním, by Tvůj neúnavný, pracovitý a poctivý život byl dlouho zářným příkladem všem, kdož nastoupí Tvé místo! Kéž najde se mnoho těch, již kráčeli by ve Tvých šlépějích! Na zdar!

—a.

Václav Sova:

Napajedla.

Dne 13., 14. a 15. srpna t. r. koná se sokolský slet župy Komenského v našem městě. Všem milým hostům chceme o něm pověděti několik slov.

Leží na bývalé obchodní cestě od Jaderského moře a Dunaje podél řeky Moravy, branou Moravskou k Baltu. Byl tu příznivý předhod a pohodlný přístup k vodě, tedy napajedla pro dobytek. Od toho název.

Území bývalo zbožím zeměpanským a dáváno do zástavy různým pánům. V 16. století drželi je páni ze Žerotína, z nichž

*) Pozn. red.: Župa požádala ČOS., aby zástupce Předsednictva ČOS. plaketu odevzal o župní akademii 13. VIII. 1927.

dva mají náhrobní kameny ve zdejších farním chrámě v levo pod kůrem.

V těch dobách byla Napajedla českobratrská a měla svou modlitebnu.

V době majestátu Rudolfova, roku 1611 koupil je Honza Jakub z Rotálů za 118.000 zl. Jeho syn, Jan, byl věrný služebník vítěze na Bílé Hoře. R. 1633 stal se krajským a r. 1646 zemským hejtnanem moravským a tajným radou. Na svém panství prováděl řízně protireformaci. Při tom velmi dobře spojil prospěch církve se svým. Po 30tileté válce byl nedostatek pracovního lidu. Jan z Rotálů, jako zemský hejtnan pomáhal si tím, že nevědecké Valašy násilím usazoval na svém panství, zejména v Halenkovicích, Jankovicích a Košíkách.

Koncem 18. stol. zavál Josefinismus a volný vzduch z Francie též do našich Napajedel.

Panství drželi tehdy manželé Kobenclovi, rodina více německá, jak všedna šlechtitely, avšak nadšena pro vědu a umění. Různí učenci a pokrokoví nadšenci mívali u ní v Napajedlích schůzky. Těch zúčastnil se též Jan Alois Hanke, později šlechtic z Hankeštejna, syn panského úředníka. Proti vůli rodičů a příbuzných zanechal úřednické kariery, vystudoval ve Vídni práva, dějepis a filologii a stal se kustosem universitní knihovny olomoucké a profesorem češtiny na šlechtické akademii v Olomouci.

V době obrozenské proslul pak jako horlivý obránce našeho jazyka.

Též v ohledu strategickém byla Napajedla a okolí důležitými, zejména při vpádech Maďarů průsmykem vlárským neb jablunkovským. Proto v okolí bylo hojně hradů a tvrzí. V Napajedlích samých stávala tvrz na ostrově, kde nyní je část města zvaná Kaple.

Později postaven byl zámek v městečku, jenž roku 1764 proměněn na obydlí pro úředníky a zbudován do roku 1769 nynější zámek uprostřed rozsáhlého parku.

Nynější Napajedla mají na 4.000 obyvatel.

Nevyrostla mnoho. Příčinou — jejich poloha. Jsou sevřena, takže pozůstávají vlastně z jedné, dlouhé ulice.

Hlavní však příčinou malého vzrůstu je úrodný kraj. Půda je žírná, štědrá. Člověk našel a dobyl z ní svého chleba. Nemusel utíkat, přemýšlet, hledat výživu v obchodu, průmyslu. Nouze neučila ho housti, nevybičovala v něm podnikavé, odvažné energie, jako v blízkém, dříve chudobném Zlínu. Napajedla udržuje klid, pokoj, pravidelnost. Nedovede vsadit. Není v něm divoké ctižádosti, ani majetkového shonu.

Je spíše rozvázným, soběstačným Hanákem, než vášnivým Slovákem neb agilním Čechem.

Proto ani pozdější majitelé panství, podnikaví Stockauové nedovedli vyvolat větší ruch. Založili pivovar a sladovnu, parní

pilu, parní cihelnu — nyní Kratochvílova — a zbudovali prvý cukrovar na Moravě. Jejich slanicové lázně byly již v letech 1840 hojně navštěvovány.

Ale pivovar byl zavřen a ponechána jen sladovna, cukrovar zůstal malou surovoárnou, a lázně div nezanikly, ač z nich mohly být Luhačovice. Teprve v posledních dobách vyvíjí se nová Napajedla. Bratři Paříkové založili a rozšířili svou slévárnu a továrnu na proslulé motory »Slavia«, podnikavý Ant. Kolařík vydupal skoro z ničeho továrnu na podpadky, různí řemeslníci, zejména stolafí, zavádějí motory. Noví lidé, nový duch. Napajedla čeká pěkná budoucnost, jež může býti i skvělou, setká-li se vrba na naftu se zdarem, jak soudí odborníci.

Význačnou její zvláštností je dohřívání čistokrevných koní v panském hřebčínu. Každoroční dražba hřibat přivádí do Napajedel hosty a koupěchtivě z daleka. Vždyť i letos získali jejich koně ceny na závodech v Pešti a ve Vídni.

Co však chybí Napajedlům na průmyslovém rozvoji, to získávají na svém původu.

Leží v Moravském táhlém úvalu, jenž se rozvírá na jih i sever jako široká brána. Po bocích pňou se kopce s milými zákory a dalekým rozhledem až k Hostýnu, na jih k Javorníkům a Vlárským kopcům. Díváš se a duše mimoděk zateskní za obrazy.

Město samo má svou hlavní širokou, lipami a akátý ozdobenou třídou vzhled velkoměsta. Též se může pochlubit pěknou radnicí ve slohu pozdního baroka, sochou sv. Jiří od Fr. Úprky a pomníčkem K. H. Borovského s reliefem od téhož umělce.

Přijďte. Nebudete litovat a nám pomůžete v těžkém boji.

Z redakce: Na učiněný dotaz prohlašuje redakce župního věstníku ke článku »Župní věstníky« v čísle 26. Věstníku Sokolského, že honorář 1.200 Kč za redigování našeho župního věstníku od počátku jeho vydávání vyplácí se vždy dočasněmu jeho redaktoru za práci s redigováním spojenou a že bratři dopisovatelé, kteří články neb zprávami do věstníku župního přispívají, nikdy žádného honoráře neobdrželi, ani oň nežádali.

Odborný závod pro malbu divadelní, zařizování divadelních jevišť

ARNOŠT POLÁŠEK, Kyjov, Žižkova ul.

Úplná zařizování jevišť od jednoduchých až po nejmodernější s provazišti a propadlišti.

Originelní opony. Nápořední budky. Divadel. příslušnosti.

Účet poštov. spořitelny čís. 35149.

Výhodné placení.

Specielní výroba veškerého tělocvič. a sport. nářadí

JOSEF SEIDL, ŠLAPANICE U BRNA.

Zařizování úplných tělocvičen škol., spolk. a letních hřišť.

Ceny levné. Rozpočty a ceníky zdarma. Závruka.

Spořivost jest matkou svobody.

Spořitelna města Napajedel

a její

sběrna a platebna v Tlumačově.

Přijímají vklady

na knížky, šeky a běžné účty.

Úrokují tyto

při volné dispozici 5 procenty
při půlroční výpovědi 5 1/2 procenty
po odečtení zákonných poplatků.

Půjčují

na hypotéky, směnky, běžné účty, cenné
papíry za podmínek nejvýhodnějších.

Provádějí

inkasa, úhrady do ciziny, kup a prodej
cenných papírů.

Úřadují

v Napajedlích denně od 8—12 hod. dop.
v Tlumačově: v neděli od 8—12 hod. dop.
ve čtvrtek od 8—14 hod.

Udílí v peněžních záležitostech bezplatné
informace.

Nebudíž Čecha bez spořitelní knížky.

Spořiti jest vlastenecký čin.

Kdo nestřádá, není účasten pokroku svého národa.

Vzorné tělocvičné nářadí, zařizování tělocvičen
a hříšř se zárukou provádí odborná fa.

Josef Hujňák a synové,

nejstarší a největší odborný podnik na Moravě.
Veškeré nářadí přesně dle předpisu ČOS. ve vlastních
dílnách zpracováváno. Vlastní stolárny a sedlárna. Novinky
kruhů, žebřů bradel a vysoké vysunovací kladiny.

Vše se zárukou.

BRNO-KRÁLOVO POLE, SV. CECHA 60.

Pamatujte na sebe a své milé **úsporami** na dárkové a vkladní knížky

OKRESNÍ ZALOŽNY V UH. BRODĚ.

Šetřnost je mlkou svobody. — Spoření - bohaté koření. — Šetřnost k blahbytu.

Staviteelská kancelář

br. JOSEFA HORÁKA, stavitele v UHER. HRADISTI 166

župního stavebního poradce a přísežného znalce mor.-sl. vrchn.
soudu v Brně

doporučuje se ku vypracování skiz, plánů, detailů a rozpočtů,
odhadů a provádění staveb veškerého druhu.

Levné patentní celobetonové ploty.

Se závodem spojeno stavební a umělečné zámečnictví
bra. KARLA ANDRYSKA.

ŽIDLE

do veřejných místností, do zahrad, hostinců, nezdolné trvanlivosti
dodává levně

VAL. JADRNIČKA SYN, FRYŠTÁK
NA MORAVĚ.

TOVÁRNA NA KRYCÍ LEPENKU

všech druhů, dehtové výrobky a závod pokrývačský firmy
B. VRTALA, KYJOV,

telefon číslo 61.

DODÁVÁ:

Krycí lepenku asfaltovou a dehtu-
prostou zn. „Perpetuit“, položku
na podlahy zn. „Linolín“, isolač.
plošiny, dehtové nátěry, asfalt ka-
menoubeiný a přírodní, karboli-
neum, oleje formové, strojní a
mazadla na vozy.

PROVÁDÍ:

Asbestocementové krytiny znač-
kami všeho druhu, lepenkové,
dřevocementové, taškami všeho
druhu atd. a opravy stěch.

